

קוֹנְטֵרס

ימי שׁוֹבְבֵי"ם

דְּבוּרִים עֲרָבִים וּמְתָקִים לְחִזֵּק אֶת כָּל הַנְּפָשׁוֹת
הַשְּׁבוּרוֹת שְׁנִכְשְׁלוּ וְעָבְרוּ עַל חֻטָּאִים חֲמוּרִים, וְיִוָּרָה
לָהֶם דֶּרֶךְ אֵיךְ לְהִגִּיעַ אֶל תְּקוּנֵיהֶם בְּיָמֵי הַשׁוֹבְבֵי"ם.

בְּנֵי וּמִיָּסֵד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן

בוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֵסְלָב, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ הַגָּאוֹן

הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִים לִיה

רַבִּי נֶתָן מִבְּרֵסְלָב, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלַב בְּפִסְוִקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים וּמְאַמְרֵי

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֵסְלָב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבְבֵי"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׂרַבְנוּ ז"ל לְגַתֵּן
תְּקוּן לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּיָמִים אֵלֵינוּ, וְעַקֵּר
הַתְּקוּן לְשִׁמְעַע בְּזִיוְנוּ וְלִדְם וְלִשְׂתֵּק, וְאַף
שֶׁהַתְּשׁוּבָה הַזֹּאת מוֹעִילָה כָּל יָמֹת הַשָּׁנָה,
עִם כָּל זֹאת בְּיָמֵי שׁוֹבְבֵי"ם, זֶה יוֹתֵר
מְסֻגָּל, אִם זֹכִים לְדָם וְלִשְׂתֵּק לְכָל אֵלֵינוּ
שְׂמַחְרָפִים וּמְבַזִּים אוֹתוֹ וְשׁוֹפְכִים אֶת
דָּמוֹ, וּמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל הָיָה רָגִיל בְּיָמִים
אֵלֵינוּ לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ פַּעַמִּים אֶת סֵפֶר
תְּהִלִּים, שְׁעוּלָה הַמְּזַמְרִים כְּמִסְפֵּר
כַּפ"ר.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', אות תתקמט)

קוֹנְטֵרס

יְמֵי שׁוֹבְבֵי"ם

בְּנֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי יָמִים אֵלּוּ שְׁקוֹרָאִים בָּהֶם פְּרָשִׁיּוֹת: שְׁמוֹת, וְאַרְא, ב'א, ב'שֶׁלַח, י'תְרוֹ, מ'שְׁפָטִים, אָמַר הָאֲרִיז"ל (שֶׁעַר רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, תְּקוּן כ"ז), שְׁיֵשׁ מְנַהֵג קָדוּם בְּכָל יִשְׂרָאֵל, לְהַתְעַנּוֹת מ' יוֹם רְצוּפִים, שְׁיֵשׁ מִן יוֹם הָרֵאשׁוֹן שֶׁל פְּרָשַׁת שְׁמוֹת עַד פְּרָשַׁת תְּרוּמָה, וְקִצָּת מִן תְּצַוָּה. וְנִתְּנוּ סִימָן בָּהֶם (יְרֵמְיָה ג, יד): "שׁוֹבְבוֹ בְּנִים שׁוֹבְבֵי"ם", רָאשֵׁי תִבּוֹת: שְׁמוֹת, וְאַרְא, ב'א, ב'שֶׁלַח, י'תְרוֹ, מ'שְׁפָטִים. כִּי בַיָּמִים הָאֵלֶּה מְסַגְּלִים לְהַתְעַנּוֹת עַל פְּגַם הַבְּרִית עֲוֹן הַקָּרִי וְהוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, כִּי הַיָּמִים הָאֵלּוּ מְסַגְּלִים לְתַקֵּן אֶת הַחֲטָא הַמְּגִנָּה וְהַמְּשַׁקֵּץ וְהַמְּתַעֵב הַזֶּה יוֹתֵר מְכַל יָמוֹת הַשָּׁנָה; כִּי בַיָּמִים הָאֵלֶּה קוֹרָאִים, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל נִשְׁתַּעֲבְדוּ בַּמְצָרִים בְּפָרָךְ (שְׁמוֹת א, יד): "וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדוּת קָשָׁה, בַּחֲמֹר וּבַלְבָּנִים וּבְכָל עֲבָדָה

בַּשָּׂדֶה, אֶת כָּל עֲבֹדְתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָּהֶם בְּפָרֶךְ" וְגו'.
 וְאֵלוּ הֵן הַיּוֹנֵי הַנְּשָׁמוֹת שֶׁהוֹצִיא אָדָם הָרֵאשׁוֹן
 לְבִטְלָה, כְּמֵאמָרָם ז"ל (עֵין עֲרוּבִין יח:): ק"ל שָׁנָה
 פָּרַשׁ מֵאֲשֶׁתּוֹ וְהָיָה מוֹלִיד שִׁדְיִן וְרוּחִין עַל-יְדֵי טְפוֹת
 קָרִי, וְכָל אֵלוּ נִתְקַנּוּ בְּגִלוֹת מִצָּרִים; וְלָכֵן בְּזִמְן
 קָרִיאַת פְּרָשִׁיּוֹת אֵלוּ, יֵשׁ סִגְלָה לְתַקֵּן אֶת הַחֲטָא
 הַמְּגִנָּה הַזֶּה. כִּי מֵהִתְחַלַּת פְּרָשַׁת שְׁמוֹת, שֶׁשָּׁם מְדַבֵּר
 מִגִּלוֹת מִצָּרִים, וְאַחֲר־כֵּן מִיְצִיאַת מִצָּרִים, וְהִלְיָכְתָם
 בַּמְּדָבָר, וְקִבְּלַת הַתּוֹרָה, וּמִשְׁפָּטֵי הַתּוֹרָה, שְׁכָל אֵלוּ
 הַשְּׁבוּעוֹת: שְׁמוֹת, וְאַרְא, ב'א, ב'שְׁלַח, י'תְרוֹ,
 מ'שְׁפָטִים, קוֹרְאִין בַּתּוֹרָה פְּרָשִׁיּוֹת אֵלוּ, לָכֵן מְאֹד
 מְסֻגָּלִים יָמִים אֵלוּ לְתַקֵּן אֶת הָעוֹן הַחֲמוּר הַזֶּה.
 וְעַל-פִּי-רֹב יוֹצֵאת פְּרָשַׁת שְׁקָלִים בְּפָרַשַׁת מִשְׁפָּטִים,
 שָׂאז מְסִימִים אֶת הַפְּרָשָׁה "לְכַפֵּר עַל נַפְשֵׁיכֶם"
 (שְׁמוֹת ל, טז), לְהוֹרוֹת שְׁבִימִים אֵלוּ דִיקָא מְכַפְּרִים
 עַל הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה,
 אֲשֶׁר בְּדֶרֶךְ כָּל בָּא מִחַמַּת שְׂאֵדָם מְכַנִּים בְּעֲצָמוֹ
 הַרְהוּרִים רָעִים, הַרְהוּרִים מְגִנִּים, וְכְמֵאמָרָם ז"ל
 (עֲבוּדָה זָרָה כ:): שְׁלֹא יִהְרֶה אָדָם בַּיּוֹם, וַיָּבֵא לְיַדִּי
 טְמֵאָה בְּלִילָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נִדָּה יג:)
 הַמְּקַשֶּׁה עֲצָמוֹ לְדַעַת — יְהֵא בְּנִדּוּי, דְּקַמְגִּרֵי יִצֹר
 הָרַע אֲנַפְשִׁיהָ; וְרַב אַמֵּי אָמַר נִקְרָא עֲבָרִין, שְׁכָךְ

אֲמָנוּתוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע, הַיּוֹם אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כֶּף, וְלִמָּחָר אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כֶּף, עַד שֶׁאוֹמֵר לוֹ לֵךְ עֲבֹד עֲבוֹדָה זָרָה, וְהוֹלֵךְ וְעוֹבֵד; הָרִי שֶׁעַל-יְדֵי שְׂאֲדָם מִכְּנִיס בְּדַעְתּוֹ הִרְהוּרִים רָעִים, מִחֲשָׁבוֹת זָרוֹת, מְגַרְהָה עַל עֲצָמוֹ אֶת הַיֵּצֵר הָרַע, עַד שֶׁבָּא לַחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטְלָה, אֲשֶׁר זֶה מֵה שְׂמִכְנִיס אַחֲר־כֶּף כְּפִירוֹת וְאִפִּיקוֹרְסוֹת בְּלֵב הָאָדָם; כִּי לֹא יִכְנָסוּ לְאָדָם סְפִיקוֹת בְּאֱמוּנָה, אֲלֵא אִם-כֵּן נִכְשַׁל קֶדֶם בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה וְהַמְּזַהֵם וְהַמְּשַׁקֵּץ הַזֶּה שֶׁל קָרִי וְהוֹצָאת זֶרַע לְבַטְלָה. וְלֹא בְּחִנָּם אָמְרוּ (שָׁם): כָּל הַמְּבִיא עֲצָמוֹ לְיַד הִרְהוּר, אֵין מִכְּנִיסִים אוֹתוֹ בְּמַחֲצָתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּתִיב הֲכֹא (בְּרֵאשִׁית לח, י): "וַיֵּרַע בְּעֵינַי הַיְיָ"ה", וּכְתִיב הֲתָם (תְּהִלִּים ה, ה): "כִּי לֹא אֵל חֲפִץ רָשָׁע אַתָּה לֹא יִגְרָף רָע"; כִּי מִי שֶׁחוֹטֵא בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה וְהַמְּזַהֵם הַזֶּה שֶׁל פָּגַם קָרִי וְהוֹצָאת זֶרַע לְבַטְלָה, אֵינוֹ רוֹאֶה פְּנֵי הַשְּׂכִינָה. וְזֶהוּ חֲטָא הַמְּחַשֵּׁף עֵינַי הָאָדָם וְשׁוֹבְרוֹ לְגַמְרֵי, וּמִכְּנִיס בּוֹ דְּכָאוֹן פְּנִימִי, וְהוֹרֵס לוֹ אֶת הַחַיִּים וְהַבְּרִיאוֹת, עַד שֶׁיוֹצֵא מִדַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי. וְחֲטָא זֶה הוּא בְּכֻלּוֹ נְאוּף שֶׁעוֹבֵר עַל לָאוֹ שֶׁל "לֹא תִנְאַף", כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (נִגְדָה שָׁם): מֵאֵי דְּכְתִיב (יִשְׁעִיָה א, טו): "יְדִיכֶם דְּמִים מְלֹאוֹ" — אֵלוֹ הַמְּנַאֲפִים בְּיַד, תִּנְאַ

דְּבִי רַבִּי שְׁמוּאֵל (שְׁמוֹת כ, יג): "לֹא תִנְאָף" — לֹא
 תְּהֵא בְּךָ נֹאֵף בֵּין בֵּיד בֵּין בְּרַגְלִי; וְלִכְּן כָּל מִי שִׁיּוּדַע
 בְּנִפְשׁוֹ שֶׁחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, שֶׁהֲרֵג אֶת יְלָדָיו,
 כְּמֵאֲמָרִם ז"ל (נְדָה יג): כָּל הַמוֹצִיא שְׁכַבְת זָרַע
 לְבִטְלָה, כְּאֵלוֹ שׁוֹפֵךְ דָּמִים, שֶׁנֶּאֱמַר (יִשְׁעִיָּה נז, ה):
 "הַנְּחָמִים בְּאֵלִים תַּחַת כָּל עֵץ רַעְנָן, שְׁחֲטִי הַיְלָדִים
 בְּנִחְלָיִים, תַּחַת סְעִיפֵי הַסְּלָעִים", אֵל תִּקְרִי שְׁחֲטִי
 אֶלֶּא סוֹחֲטִי, רַב אֲסִי אָמַר כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוֹדַת
 כּוֹכָבִים. כְּתִיב הֵכָא: "תַּחַת כָּל עֵץ רַעְנָן", וְכְתִיב
 הֵתָם (דְּבָרִים יב, ב): "עַל הַהָרִים הַרְּמִים וְעַל הַגְּבְעוֹת
 וְתַחַת כָּל עֵץ רַעְנָן", יִרְאֶה לְתַקְּנוֹ מְאֹד דִּיקָא בְּיָמִים
 אֵלוֹ; כִּי הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, שֶׁאָדָם מוֹצִיא זָרַע
 לְבִטְלָה — בֵּין בֵּיד בֵּין בְּרַגְלִי וּבֵין בְּכָל אַפֵּן שֶׁיְהִיָּה,
 מְבִיאוֹ לְיָדֵי כַּעַס וְרָצִיחָה, כִּי סִתָּם נוֹאֵף הוּא כַּעֲסָן
 וְרוֹצֵחַ, וּמָה גַם שֶׁנִּכְנָסִים בּוֹ הַרְהוּרֵי כְּפִירָה
 וְאֶפִיקוֹרְסוֹת נִגְדוֹ יִתְבָּרֵךְ; כִּי מִי שֶׁנִּכְנָס בּוֹ אֵיזָה
 הַרְהוּר רַע, אוֹ אֵיזוֹ מַחֲשָׁבָה זָרָה נִגְדוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֵילוֹ
 סְפִקוֹת אוֹ אֵילוֹ קְשִׁיּוֹת, סִימָן שֶׁנִּכְשָׁל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה
 הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה. וְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: כָּל
 הַמוֹצִיא שְׁכַבְת זָרַע לְבִטְלָה חַיֵּב מִיתָה, שֶׁנֶּאֱמַר
 (בְּרֵאשִׁית לח, י): "וַיִּרַע בְּעֵינַי ה' אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיָּמַת
 גַּם אוֹתוֹ". וְלִכְּן כָּל מִי שִׁיּוּדַע שֶׁפָּגַם בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה

וְהַמְזוּזָהּ וְהַמְשַׁקֵּץ הַזֶּה, עָלְיוֹ לְהִתְעוֹרֵר בְּיָמִים אֵלֹהֵי
הַנְּקֻרָאִים "יָמֵי שׁוֹבְבֵי"ם", וְלַצֶּעֶק הַרְבֵּה אֵלֹהֵי
יְתָבְרָךְ. כִּי הַחֲטָא הַזֶּה בָּא לְאָדָם מִצְמָצוּם הַדַּעַת
וְהַמַּחֲזִין, מִחֲמַת שְׁלֹא נִזְהָר בְּקִדְשֵׁת שְׁבַעַת הַנִּירוֹת
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ"א); הֵינּוּ כְּשֶׁאָדָם פּוֹגֵם
בְּעֵינָיו וּמְסַתֵּפֵל בְּכָל דְּבָר הַמְּבִיא אוֹתוֹ לְיַדֵי הַרְהוּר,
וְכֵן כְּשֶׁשׁוֹמֵעַ דְּבוּרֵי נְבוּל פֶּה וְנֶאֱוָף, וּמְכַל שְׁכָן
כְּשֶׁמְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, וּמְנַבֵּל אֶת פִּיו,
עַל-יְדֵי-זֶה בָּא לַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית
— הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְנִעְשָׂה כַּעֲסָן גָּדוֹל, וְכָל
דְּבָר פְּעוּט מְעַצְבֵּנוֹ וְעוֹקֵר אֶת דַּעְתּוֹ וּמַחֲוֵ לְגַמְרֵי, כִּי
כָּל הַכּוֹעֵס מְסַתְּלֶקֶת חֲכָמְתּוֹ מִמֶּנּוּ (פְּסָחִים סו:), וְאִז
כִּדֵי לְזָכוֹת לְתַקֵּן אֶת הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה, אֵין עֲצָה
אַחֶרֶת, אֶלֶּא לַצֶּעֶק הַרְבֵּה בְּיָמִים אֵלֹהֵי יְתָבְרָךְ,
כִּי עַל-יְדֵי הַצֶּעֶקָה שֶׁאָדָם צוֹעֵק וּמְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן
מִמֶּנּוּ יְתָבְרָךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נִפְתָּחִים לוֹ הַמַּחֲזִין.

וְכָל זֶה עֲנִין שׁוֹבְבֵי"ם (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, גְּלוּת, הַלְכָה
ה'), שְׁבָהֶם נוֹהֲגִים הַכְּשָׁרִים לְהִתְעַנּוֹת וְלַצֶּעֶק לְהֵשֵׁם
יְתָבְרָךְ בְּתַפְלוּת וּסְלִיחוֹת, כִּי בְּאֵלֹהֵי הַיָּמִים קוֹרִין
בְּתוֹרָה בְּעֲנִין גְּלוּת מְצָרִים וּגְאֻלָּתָם, שְׁהִיָּה עַל-יְדֵי
צֶעֶקָה (שְׁמוֹת ב, כג-כד): "וַיִּאֲנַחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן

הַעֲבֹדָה וַיִּזְעָקוּ, וַתַּעַל שׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹהִים מִן
הַעֲבֹדָה, וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נַאֲקָתָם, וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים
אֶת בְּרִיתוֹ, אֶת אַבְרָהָם, אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב.
וּכְמוֹ-כֵן צָרִיכִין עֲתָה בַּגְּלוּת הַזֶּה, שְׁעוֹבֵר עַל נִשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל כָּל מִינֵי קִטְנוּת וִירִידוֹת, וְנִכְשָׁלִים בְּעוֹן הַפֶּה
הַזֶּה שֶׁל קָרִי וְהוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, עַל-יְדֵי
שְׁמַתְעָרְבִים בֵּין אַמּוֹת הָעוֹלָם. וְכֵמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים
קו, לה): "וַיִּתְעָרְבוּ בַגּוֹיִם וַיִּלְמְדוּ מִעֲשֵׂיהֶם",
וּמִתְלַמְּדִים מִמַּעֲשֵׂי הַגּוֹיִים, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבֵן,
שְׁהוֹלְכִים עֲרָמִים וְעַרְמוֹת, שְׁדָבֵר זֶה מִכְּנִיס
הִרְהוּרִים רָעִים וְהִסְתַּכְּלִיּוֹת אֲסוּרוֹת בֵּין נִשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְחַמְּמִים וּבָאִים לִיְדֵי טְמֵאת
קָרִי וּמְקָרָה לִילָה, וְהוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, שְׁעַל חֲטָא
וְעוֹן הַפֶּה הַזֶּה תִּקְנּוּ אֶת "יְמֵי שׁוֹבְבִים". וְזֶהוּ:
"שׁוֹבוּ בָנִים שׁוֹבְבִים" (יְרֵמְיָהוּ ג, כב), שְׁעַקֵּר כָּל
הַצָּרוֹת וְהַגְּלִיּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, הֵם עַל-יְדֵי חֲסָרוֹן
הַדַּעַת, שְׁזֶהוּ עֲנִין שׁוֹבְבִים, שְׁכָּל אֶחָד הוֹלֵךְ בְּעוֹלָם
כְּמוֹ מְשַׁעַע וְשׁוֹבֵב מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (יִשְׁעִיָּה נז, יז):
"וַיִּלְךְ שׁוֹבֵב בְּדַרְךְ לְבוֹ". וְכִשְׁיָבִין הָאָדָם בְּעַצְמוֹ כָּל
זֹאת אֵיךְ הוּא שׁוֹבֵב וּמְשַׁעַע מִמֶּשׁ, כִּי הוֹלֵךְ אַחֲרֵי
שְׁרִירוֹת לְבוֹ, וְאֵינּוּ מִסְתַּכֵּל עַל תְּכִלִּיתוֹ הַנִּצְחִי,
בְּוִדְאֵי יָחוּס עַל עַצְמוֹ וַיִּצְעַק הַרְבֵּה לְהִשָּׁם יְתַבְרֵךְ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכָּה לְפִי בְּחִינַתּוֹ לְהוֹלִיד הַמַּחֲזִין
וְהַדַּעַת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר הַגְּאֻלָּה בְּכֻלָּל וּבְפָרֵט בְּכָל
אָדָם וּבְכָל זְמַן; כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְצֵאת מִכָּל הַצָּרוֹת
וְהַיְסוּרִים, אֶלָּא עַל-יְדֵי שְׂאֵדָם הוֹלֵךְ בְּמָקוֹם פְּנוּי
שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְצוּעֵק וּמְבַקֵּשׁ וּמְתַחַנֵּן מִמֶּנּוּ
יְתַבְרֵךְ, שְׂיַחֲוֶס וְיִרְחַם עָלָיו לְצֵאת מִהַחֲטָא הַמְּגִנָּה
הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, שְׂנֹכְשֵׁל הֵן עִם עֲצָמוֹ
וְהֵן עִם אַחֲרִים, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, שֶׁהוּא הָעוֹן הַכִּי
חָמוּר בַּתּוֹרָה, כִּי הוּא חוֹטֵא וּמַחֲטִיא אֶת הָרַבִּים,
וְעוֹקֵר אֶת מַחוֹ וְדַעַתּוֹ לְגַמְרֵי, אֲשֶׁר בְּאַמַּת לְפִי
הָאֲרִיז"ל הָיוּ צָרִיכִים לְהִרְבּוֹת בְּתַעֲנִיתִים, אַךְ מִחֲמַת
שְׂאִין בְּכַחֲנוּ לְהַתְעַנּוֹת הֶחָלִיפוּ הַצְּדִיקִים אֶת
הַתַּעֲנִיתִים בְּתַפְלוֹת, תַּחֲנוּת וּבִבְקָשׁוֹת, שְׂבִימִים הָאֵלוֹ
צָרִיכִים לְצַעֵק הַרְבֵּה אֵלָיו יְתַבְרֵךְ, הֵן לְהִרְבּוֹת
בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים, שְׂיִהְיֶה רָגִיל לֹאמַר בְּיָמִים אֵלֶּה
הַרְבֵּה תְּהִלִּים, כִּי תְּהִלִּים מְסַגֵּל לְתַשׁוּבָה, כַּמּוּבָא
בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּיטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עג), וְהֵן
שְׂיִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל
בָּהּ, שְׂזֶה נִקְרָא הַתְּבוּדוֹת, שְׂמְתַבּוּד עֲצָמוֹ עִמּוֹ
יְתַבְרֵךְ, וּמְפָרֵשׁ אֶת כָּל שְׂיַחַתּוֹ אֵלָיו יְתַבְרֵךְ כַּאֲשֶׁר
יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְיִצְעֵק הַרְבֵּה,
שְׂדִיקָא עַל-יְדֵי הַצְּעָקָה יִזְכָּה שְׂיוֹלִיד אֶת הַמַּחֲזִין,

אף-על-פי-כן נמצאים כשרים, שכן מתענים בימים
 אלו, על-כל-פנים יום אחד בשבוע, אף מי שאין
 בכחו להתענות, שיפדה את התענית בצדקה. כלל
 הדבר, שעקר כל הגליות והצרות, רחמנא לצלן,
 בגוף ונפש, הכל מחסרון הדעת שהוא על-ידי שלא
 קדש את שבעת הנרות, שהם: העינים, אזנים,
 החוטם והפה כראוי, וגם לא צעק כראוי לה' יתברך,
 שעל-ידי-זה נתעלמין המחין והדעת, ומשם כל
 ההתרחקות מהשם יתברך ומצדיקי אמת, שזה עקר
 כלל כל הגליות והצרות, רחמנא לצלן, שעקרם
 על-ידי חסרון הדעת. ובזה תלוי כל בחירת האדם;
 כי עקר הבחירה של כל אחד הוא על-ידי שאין
 מבין מיד לתרץ כל הקשיות והמבוכות ועקמומיות
 שבלב, שיש לו על צדיקי אמת ותלמידיו, כי אם
 הנה מבין ורואה בדעתו מיד עצם האמת וגדל
 מעלתם וצדקתם, ואיך הוא יכול לזכות לכל טוב
 אמתו ונצחי על ידם, בודאי הנה הולך ורץ על ידיו
 ועל רגליו להתקרב אליהם ולהתאבק בעפר
 רגליהם, אף מחמת שהאמת נתעלם ונסתר מאד
 מאד ורבו החולקים והמתנגדים שאומרים מה
 שאומרים, עד שמכניסים בכל החפצים להתקרב
 כמה קשיות ומבוכות ובלבולים, ובזה תלוי כל

בְּחִירָתוֹ; כִּי עָקַר הַבְּחִירָה הוּא עַל-יְדֵי שְׂאִין מְבִינִים
 לְתַרְץ הַקְּשִׁיּוֹת מִיָּד, כִּי הַתְּרוּץ שֶׁל הַקְּשִׁיּוֹת הֵם סוּד
 שֶׁכֵּל הַמַּקִּיף לְפִי מְדַרְגָּתוֹ. וְכַמוּכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל
 (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא) לְעִנְיַן הַמְּבֹכּוֹת שֶׁל
 הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה שֶׁהֵם בְּשֶׁכֶל הַמַּקִּיף. וְכָל עָקַר
 הַבְּחִירָה הוּא מַחְמַת זֶה דִּיקָא שְׂאִין מְבִינִים הַשֶּׁכֶל
 שֶׁל הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה, כִּי הֵם סוֹתְרִים אֶת עֲצָמָם, אוֹ
 שְׂזָה יְדִיעָה אוֹ שְׂזָה בְּחִירָה, וְכַמוֹ-כֵּן הוּא בְּכָל
 הַקְּשִׁיּוֹת וְהַמְּבֹכּוֹת שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד בְּפִרְטִיּוֹת, שֶׁעָקַר
 הַבְּחִירָה הוּא עַל-יְדֵי-זֶה שְׂאִין מְבִינִים זֶה הַשֶּׁכֶל
 לְתַרְץ כָּל הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁקָּשָׂה לוֹ עַל צְדִיקֵי וְכֹשְׁרֵי אֲמֶת.
 וּבְאַמֶּת אִם הָיוּ הַמַּחֲזִין נִתְעַלְמִין לְגַמְרֵי בְּלִי שׁוּם
 הַתְּגִלוֹת כָּלֵל, בְּוַדַּאי לֹא הָיָה אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אִפְּן
 לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וּלְצְדִיקָיו הָאֲמֵתִיִּים, אֲךָ
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ רַחֲמָן, מְלֵא רַחֲמִים, וְחוֹמֵל עַל עַמּוֹ
 בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, וְשׁוֹלֵחַ וּמְאִיר לָנוּ הַתְּגִלוֹת הַדַּעַת
 נִפְלָא עַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁי תוֹרָה נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים
 שֶׁמִּמְשִׁיכִין הַצְּדִיקֵי אֲמֶת בְּכָל דּוֹר, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ
 בְּחִירָה, שְׂמִי שְׂאִינֵנוּ רוֹצֵה לְהַטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ,
 וּמְסַתֵּפֵל בְּעֵינֵי הָאֲמֶת לְאֲמֶתוֹ, יְכוּל לְרְאוֹת עַל-יְדֵי-
 זֶה אֲמֵתֵת נִקְדַּחַת הָאֲמֶת הֵיכָן שׁוֹרָה וְלָמִי לְהִתְקַרֵּב,
 וְאִם עֲדִין קָשָׂה לוֹ כַּמָּה קְשִׁיּוֹת, הוּא מִבִּין שְׂזָה

מִכָּרַח לְהִיּוֹת; כִּי בְּיָדַי אֵי אֶפְשֶׁר לְהִבִּין וְלִהְיוֹת
 דַּעַת הַגְּבוּהָ מִמֶּנּוּ כָּל כָּךְ, שֶׁהוּא דַעַת הַצַּדִּיק הָאֱמֵת,
 כִּי כִּמוֹ שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְהִשְׁיג דַּעַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
 וּמַחֲמַת זֶה בְּהִכָּרַח שִׁיְהִי קִשָּׁה עָלָיו יִתְבָּרֵךְ כִּמְהָ
 קִשְׁיוֹת, כִּי כָּךְ מִכָּרַח לְהִיּוֹת וְכוּ', כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי
 רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן נב), כִּמוֹ-כֵן
 בְּהִכָּרַח שִׁיְהִי קִשָּׁה קִשְׁיוֹת עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, כִּי
 אֵי אֶפְשֶׁר לְהִשְׁיג דַּעַתוֹ שֶׁגְּבוּהָ מִמֶּנּוּ הַרְבֵּה, אַךְ
 עַל-כֵּן-פָּנִים מֵאַחַר שֶׁכָּבַר הָאִיר וְהִתְנוּצֵץ לוֹ בְּדַעַתוֹ
 הַתְּנוּצָצוֹת מֵהַדַּעַת הָאֱמֵת שֶׁל הַצַּדִּיקֵי אֱמֵת עַל-יְדֵי
 אוֹר תּוֹרָתָם שֶׁהִמְשִׁיכוּ בְּעוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה רָאוּ לוֹ
 לְרוֹדֵף אַחֲרֵיהֶם וְאַחֲרֵי תַלְמִידֵיהֶם הָאֱמֵתִים בְּכָל
 כָּחוֹ, כִּי עָתָה יֵשׁ לוֹ בְּחִירָה, עַל-יְדֵי שֶׁרָאָה מְרָאָה
 וְזִרְיָחָה מִנִּפְלְאוֹת דַּעַתָּם וְאַמְתָּתָם, וְכִנְגַד זֶה הוּא
 שׁוֹמֵעַ הַקִּשְׁיוֹת וְהַמְּבֹכוֹת שֶׁל הַחוֹלְקִים שֶׁמְכַנְיָסִים
 כְּפִירוֹת וְעִקְמוּמִיּוֹת בְּדַעַתוֹ, וּבְזֶה תְּלוּי כָּל בְּחִירָתוֹ,
 וְהַבּוֹחֵר יִבְחַר וְהִבֵּן הֵיטֵב. וְצָרִיךְ לְפַשְׁטֵשׁ בְּמַעֲשָׂיו
 אִיךְ הוּא אוֹחֵז בְּקִדְשֵׁת שְׁבַעַת הַנִּירוֹת: הָעֵינַיִם,
 הָאָזְנַיִם, הַחֻטָּם וְהַפֶּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִבִּין רְחוּקוֹ
 מֵהַשִּׁגָּת הַדַּעַת הָאֱמֵתִי. וּבְזֶה תְּלוּיָהּ כָּל בְּחִירָתוֹ שֶׁל
 כָּל אָדָם, שֶׁפָּגַם בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה שֶׁל עוֹן קָרִי וְהוֹצֵאת
 זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁכָּל מִי שֶׁנִּכְשַׁל יוֹתֵר בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה

והמתעב והמזהם הזה, והוא מלא הרהורים רעים
 והסתכליות רעות, ומתחמם ובא לידי העזון החמור
 הזה של הוצאת זרע לבטלה, כמו־כן נכנסים בו
 קשיות וספקות עליו יתברך, עד שחושב כאלו הוא
 יתברך רוצה לנקם בו, חס ושלום, וכאלו הוא
 יתברך אינו רוצה בו, וכמו־כן נכנסים בו קשיות
 וספקות על גדולי מבחרי הצדיקים, הדבוקים בחי
 החיים בו יתברך, כי בכל דור ודור הקדוש־ברוך־
 הוא שולח צדיקי אמת הדבוקים באין סוף ברוך
 הוא, ומבטלים עצמם לגמרי לגבי עצם עצמיות
 חיות אלקותו יתברך, ויש בכחם להוציא את כלל
 נשמות ישראל שנפלו בפגם הברית, חטא המגנה
 של קרי והוצאת זרע לבטלה, ומכל מיני תאות
 נאוף, אך בשביל הבחירה הקים הקדוש־ברוך־הוא
 נגד אלה הצדיקים — חולקים, מתנגדים ארורים,
 שמדברים עליהם כל דבר אסור, ומתלוצצים
 מספריהם ומחדושי תורתם, עד שזה בעצמו
 הבחירה והנסיון לכל אלו שפגמו בחטא המגנה
 והמזהם הזה של הוצאת זרע לבטלה, שחייבים
 עליהם מיתה בידי שמים, רחמנא לישזבן, ונכנסת
 בו מחשבה של עבודה זרה. ואם מי שחטא ופגם
 בחטא המגנה והמזהם הזה — מרחם על עצמו,

וְרוֹאֵה אֵיךְ שֶׁהַסְּפָרִים הִקְדוּשִׁים הָאֵלוּ מְאִירִים בּוֹ
 אֹר וְדַעַת וְשִׁכְל וְחֻכְמָה אֱלֹקִית, וּמְקַרְבִּים אוֹתוֹ
 אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲזוּ הָיוּ בּוֹרְחִים וְנִתְרַחֲקִים מֵאֵלוֹ
 הַמִּתְנַגְּדִים הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, וְלֹא הָיָה נִשְׁמָע
 בְּאֲזְנֵיהֶם לִיצְנוּתָם הַטְּמְאָה, אֲלֹא הָיוּ אוֹחֲזִים בְּגְדוּלֵי
 מְבַחְרֵי הַצְּדִיקִים וּבִסְפָרֵיהֶם הִקְדוּשִׁים, וְהָיוּ
 מִתְמַיְדִים בָּהֶם יוֹמָם וְלַיְלָה, כִּי יֵשׁ בְּכַח הַסְּפָרִים
 הִקְדוּשִׁים הָאֵלוֹ שְׁחֻדָּשׁוּ גְדוּלֵי מְבַחְרֵי הַצְּדִיקִים
 הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, לְהוֹצִיא אוֹתָם מִזֶּה־מְתָן
 הַטְּמְאָה, וַיְכוּלִים לְהַשִּׁיבָם בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית אֵלָיו
 יִתְבַּרֵךְ, וּלְתַקֵּן אֶת מַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים, אֵיךְ כָּל זֶה הוּא
 הַבְּחִירָה שֶׁל אֵלוֹ שֶׁנִּכְשְׁלוֹ בְּעוֹן הַפֶּה וְהַחֲמוּר הַזֶּה
 שֶׁל קָרִי וְהוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה וְשָׂאָר מִיַּי נֶאֱוָף
 הַמְּצוּיִים עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וּבְשִׁבִיל זֶה
 מֵאֵן מִשֶּׁה רַבְּנוּ הַרְבֵּה בְּשִׁלְיָחוֹתוֹ כְּשֶׁשָּׁלַח חוֹ הַשֵּׁם
 יִתְבַּרֵךְ לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְטָעַן כִּמָּה
 טָעֲנוֹת, (שְׁמוֹת ג, יג): "וְאָמְרוּ לִי מָה שְּׁמוֹ מָה אָמַר
 אֲלֵהֶם וְגו' וְהֵן לֹא יֵאֱמִינוּ לִי" וְגו' (שָׁם ד, א); וְכֵן
 הַרְבֵּה, עַד שֶׁבִּסּוֹף אָמַר: "שְׁלַח נָא בְיַד תְּשִׁלַּח" וְגו'
 (שָׁם, פְּסוּק יג); וְהִעֲנִין הוּא לָמָּה נִמְנַע מִשֶּׁה רַבְּנוּ
 כָּל-כָּף מְלִילָךְ וּלְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק אֶת נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי
 יָדַע שֶׁקָּשָׁה מְאֹד לְהַכְנִיס הַדַּעַת בְּיִשְׂרָאֵל, כִּי עַדִּין

לא קדשו עצמן כראוי. כי ידוע שישראל אז לא היו
 עדין ראויים לגאולה, כמו שכתוב (יחזקאל טז, ד ו):
 "ומולדותיך ביום הולדת אותך לא כרת שרך ובמים
 לא רחצת למשעי והמלח לא המלחת והחתל לא
 חתלת" וגו', "ואעבר עליך ואראך מתבוססת
 בדמך, ואמר לך בדמך חיי ואמר לך בדמך חיי"
 וגו'; על-כן היה קשה מאד להכניס בהם הדעת
 האמתית, שבזה היה תלוי כל גאולתם, אבל השם
 יתברך הכריחו לילך ולהאיר בהם הדעת ולהוציאם,
 כי חמל עליהם בזכות אבות ודלג על הקץ, כמו
 שכתוב (שיר השירים ב, ח): "קול דודי הנה זה בא
 מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות" וגו'. כי השם
 יתברך ראה שאם לא יאיר בהם הדעת כלל, אם כן
 מהיכן יזכו לגאולה? כי ראה שאי אפשר להמתין
 בגאולתם עד שיקדשו את שבעת הנרות כראוי,
 באפן שיהיו ראויים להשגת המקיפים על-ידי
 קדשתם, כי אי אפשר להמתין על זה, כי הבעל-דבר
 מתגבר מאד, וחס ושלום, באריכת הזמן ישתקעו
 לגמרי בגלות וזהמת מצרים, חס ושלום. כמוכא,
 שאם היו ישראל, חס ושלום, מתמהמהים עוד פרגע
 במצרים, היו נשארים משקעים שם, חס ושלום,
 שזהו סוד (שמות יב, לט): "ולא יכלו להתמהמה"

וגו' כִּידוּעַ. עַל-כֵּן חָמַל עֲלֵיהֶם הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וְדָלַג
 עַל הַקֶּץ, וְהָאִיר בָּהֶם הָאֲרֶת הַדַּעַת עַל-יַדֵי מִשָּׁה
 רַבְּנוּ הָאָרְהָ נִפְלְאָה, אֶף-עַל-פִּי שְׁלֹא הָיוּ רְאוּיִים לָזֶה
 עַל-יַדֵי מַעֲשֵׂיהֶם, וְעַל-יַדֵי-זֶה נִתְעוֹרְרוּ לָשׁוּב לְהַשֵּׁם
 יִתְבַּרֵךְ בְּבַחֲיַנֵּת "מִשְׁכְּנֵי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה" (שִׁיר הַשִּׁירִים
 א, ד). וְכַעֲיִן שֶׁפִּרַּשׁ רַש"י שָׁם, עֵינַי שָׁם; אֲבָל עֲדִין
 הָיָה לָהֶם בְּחִירָה גְדוֹלָה, כִּי עֲדִין הָיָה קָשָׁה לָהֶם
 קְשִׁיּוֹת וּמְבוּכוֹת הַרְבֵּה, כִּי עֲדִין לֹא הִשִּׁיגוּ הַמְּקִיפִים
 כְּרֵאוּי, כִּי לֹא הָיוּ רְאוּיִים לָהֶם, מַחְמַת שְׁלֹא קִדְּשׁוּ
 עֲדִין שְׁבַעַת הַנְּרוֹת, כִּי גַם הָאֲרֶת וְהַתְּנוּצָצוֹת הַדַּעַת
 שֶׁהִשִּׁיגוּ, הָיָה גַם-כֵּן בְּדֶרֶךְ חֶסֶד וְרַחֲמִים לְפָנִים
 מִשׁוֹרֵת הַדִּין. וּמִזֶּה בָּאוּ כָּל הַנְּסִיווֹת הַרְבִּים שֶׁנִּסּוּ
 אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ וְהִרְהִרוּ אַחַר הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ וְאַחֲרֵי
 מִשָּׁה, כִּי הֵכִיל נִמְשָׁךְ מַחְמַת שְׁלֹא זָכוּ לְהַשְׁגֵּת
 הַמְּקִיפִים בְּשִׁלְמוֹת, מַחְמַת שֶׁעֲדִין לֹא נִתְקַדְּשׁוּ
 כְּרֵאוּי וְכוּ'. וְעַקֵּר מֵהַשְׁהוּעִיל לְיִשְׂרָאֵל שְׁאֶף-עַל-
 פִּי-כֵן רַבִּים כְּכֹלֵם נִשְׁאַרוּ עַל עַמְדָם, הוּא זְכוּת
 אֲבוֹתָם אֲבָרְהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וְרַבּוּי הַצְּעָקוֹת שֶׁצָּעְקוּ
 אֶל הַשֵּׁם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ו, ד): "וְגַם הִקִּימוֹתֵי
 אֶת בְּרִיתִי אִתְּם לָתֵת לָהֶם אֶת אֶרֶץ כְּנַעַן, אֶת אֶרֶץ
 מִגּוֹרֵיהֶם אֲשֶׁר גָּרוּ בָּהֶּ, וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת נַאֲקַת
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר מִצְרִים מַעֲבִידִים אוֹתָם, וְאֶזְכֹּר אֶת

בְּרִיתִי"; כִּי עָקַר הוֹלֵדֵת הַמַּחֲזִין מִתְעַלּוֹמָתָן הוּא
עַל-יְדֵי הַצָּעֶקָה, שְׂאָדָם צָרִיף לְצַעֲקַת הַרְבֵּה לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, כְּדֵי שְׂיִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָאֲרֶת
הַמְקִיפִים אֶל תּוֹךְ הַפְּנִימִים; הֵינּוּ כִּי יֵשׁ לְכָל אָדָם
שֶׁכֵּל פְּנִימִי וְשֶׁכֵּל מַקִּיף, שֶׁכֵּל פְּנִימִי הוּא מֵה שְׂאָדָם
מִבֵּין וּמִשְׁכִּיל וְיוֹדֵעַ וּמִבֵּין מַדְעָתוֹ, וְשֶׁכֵּל מַקִּיף
שֶׁמְסַבֵּב אוֹתוֹ וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהִבִּינּוֹ, כִּי זֶה לְמַעְלָה
מַדְעָתוֹ וְהַשְּׁגָתוֹ. וְעַל-כֵּן צָרִיף כָּל אָדָם לְצַעֲקַת הַרְבֵּה
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, כְּדֵי לְהַכְנִיס אֶת הַמְקִיפִים אֶל
תּוֹךְ פְּנִימִים, שְׁזֶה סוּד הַיְדִיעָה בְּתוֹךְ הַבְּחִירָה, וְאִז
כָּבֵר לֹא יִהְיֶה לוֹ שׁוֹם קִשְׁיָה וּסְפִקוֹת לֹא עַל
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלֹא עַל הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים,
הַרוֹצִים לְקַרְבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְכָל זֶה צָרִיף כָּל אָדָם
לֵידַע בְּכָל זְמַן, שֶׁכָּל זֶה עוֹבֵר גַּם עִתָּה עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד. וּמִשְׁכִּיל עַל דְּבַר טוֹב, הֶחְפִּץ בְּאַמֶּת לְאַמֶּתוֹ
יְבִין מִזֶּה עֲצוֹת וְהַתְחַזְקוֹת לְהִתְקַרֵּב לְנִקְדַּת הָאֲמֵת,
וּכְשֶׁרוֹאֶה שֶׁבָּאִין עַל דַּעְתּוֹ קִשְׁיֹת וּבְלִבּוֹלִים כַּמָּה
וְכַמָּה, הוּא צָרִיף לְצַעֲקַת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי עַל-יְדֵי
צָעֶקָה מוֹלִידִין הַמַּחֲזִין מִתְעַלּוֹמָתָן. וְזֶה בְּחִינַת תְּחִלַּת
הַתְגַּלוּת לְמֹשֶׁה, שֶׁהָיָה עַל-יְדֵי מַרְאֵה הַסִּנֵּה, שֶׁרָאָה
(שְׁמוֹת ג, ד) "וְהִנֵּה הַסִּנֵּה בֵּיעַר בְּאֵשׁ וְהַסִּנֵּה אֵינּוֹ
אֶכָּל", וּפִרְשׁ רַש"י שֶׁשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִתְגַּלָּה לוֹ

מתוך הסנה, משום (תהלים צא, טו) "עמו אנכי בצרה" וכו'; הינו כי הסנה הוא בחינת החוחים והקוצים הסובבים את השושנה העליונה, שהם ענין הקשיות והמבוכות שמכניסים הכופרים על השם יתברך ועל מקרביו האמתיים, שמשם עקר אריכת הגלות. ועל-כן נתגלה אליו השם יתברך מתוך הסנה, וראה משה שהסנה בער באש והסנה איננו אכל, הינו שאש דקדשה שהוא התגלות דעת התורה, שהם בחינת רשפי אש, בחינת "הלוא כה דברי כאש" וגו' (ירמיה כג, כט), שזה האש עוסק תמיד לבער ולכלות את הסנה וכל החוחים והקוצים, דהינו לבטל כל הפירות וכל הקשיות והמבוכות, ואף-על-פי-כן "והסנה איננו אכל", כי עדין נשארים קשיות ומבוכות ועקמומיות בלב. ועל זה התפלא משה הרבה, ואמר (שמות ג, ה): "אסרה נא ואראה את המראה הגדל הזה מדוע לא יבער הסנה". השיבו ה' יתברך: "של נעליך מעל רגליך" וגו'; הינו שבענין השגת המקיפים יש כמה וכמה מדרגות בלי שעור, כי הם כל קבול השכר של עולם הבא, שכל אחד יקבל כפי ערכו, כפי עבודתו, כי השגת המקיפים הם סוד (ברכות יז.): לעתיד לבוא צדיקים יושבים ועטרותיהן בראשיהן ונהנים מזיו

השכינה. וכל הקשיות והמבוכות שבעולם נמשכין משכליות המקיפים שאינם זוכים להשיגם, ואפלו מי שמשגיג איזה מקיפים, עדין יש מקיפים אחרים שלא השיגם עדין, ומשם באים גם עליו קשיות ומבוכות וכן למעלה מעלה — גבה מעל גבה, עד שיש מקיפים גבוהים ונשגבים כל-כף, שגם הצדיק הגדול מאד בקדושה גדולה, עדין הוא צריך לקדש את עצמו עוד יותר ויותר, עד שישגיג גם אלו המקיפים וכו'. וזה שהשיב ה' יתברך למשה: "של נעליך מעל רגליך". ואיתא בתקונים, שרמז לו שיפשיט לעצמו גופא דנגעא ביה בת פרעה וכו'. הינו שהשיב לו, שאפלו הוא בעצמו אי אפשר לו לבער הסנה והקוצים, שהם כל המבוכות, כי אם על-ידי שיפשיט ממנו גופו, אף-על-פי שבודאי כבר היה גופו קדוש מאד בקדושה נפלאה, אף-על-פי-כן מאחר שיש בו איזה אחיזה מנגיעת בת פרעה, צריך עתה להפשיט הכל מכל וכל, כדי שיוכל להשיג מקיפים גבוהים כאלו, מכל שכן וכל שכן שאר העם בני ישראל שלא נתקדשו עדין כראוי כלל, שבודאי עדין אי אפשר להם לזכות להשגת המקיפים בשלמות, ובשביל זה באים עדין על דעתם קשיות ובלבולים, שהם בחינת סנה וחוהים

וְקוֹצִים וְכוּ'. וּבְפָרְטֵי פְרָטִיּוֹת אֱלוֹ שְׁנֹכְשָׁלוּ בַּחֲטָא
 הַמְּגִנָּה שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבַטָּלָה, וְטָמְאוּ עֲצָמָם בְּכָל
 מִיַּי שְׁקוּץ תְּעוּב זֶהוּם וְנֹאֹף, שְׁבוּדַי עוֹלִים עַל
 דַּעְתָּם תָּמִיד קְשִׁיּוֹת וְסִפְקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ וְעַל צַדִּיקָיו
 הַקְּדוֹשִׁים. וְעַל-כֵּן הַסֵּנָה בּוֹעֵר בְּאֵשׁ הַתּוֹרָה וְהַדַּעַת
 שְׁמַגְלִין הַצַּדִּיקִים, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן: "וְהַסֵּנָה אֵינָנו
 אֹכֵל", וּמִנְקָבִים וְעוֹקְצִים אֶת הַדַּעַת וְהַלֵּב שֶׁל אִישׁ
 הַיִּשְׂרָאֵלִי עַל-יְדֵי הַקְּשִׁיּוֹת וְהַמְּבוּכוֹת שֶׁהֵם עֲנִין סֵנָה
 וְקוֹצִים, כִּי הַכֹּל מִחֲמַת שְׁלֹא הִתְחִילוּ לְהַפְשִׁיט אֶת
 גּוֹפָם כָּלֵל, וְלֹא קִדְּשׁוּ שְׁבַעַת הַנִּירוֹת כְּרֹאוּי. וְעַל-כֵּן
 כָּל מִי שִׁיּוֹדֵעַ הֵיטֵב אֶת מַעֲשָׂיו הַמְּגִנִּים וְהַמְּלַכְלָכִים,
 אֵיךְ שְׁנֹכְשָׁל בְּאֶסְוָרִים חֲמוּרִים שֶׁל עוֹן קָרִי, וְחַמָּם
 אֶת עֲצָמוֹ וּבָא לְיַדֵּי קְשׁוּי, עַד שֶׁבָּא לְיַדֵּי הוֹצָאת זָרַע
 לְבַטָּלָה, וְכָל מִיַּי נֹאֹף, עָלָיו לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת
 עֲצָמוֹ בְּקִדְּשָׁה עֲלִיוָנָה, וּבְפָרְט בְּיָמִים אֱלוֹ, "יָמֵי
 שׁוּבְבֵי"ם", שָׂאז הוּא הַזְּמַן לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר עֲצָמוֹ
 מֵהַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, וְאִם יָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה
 בְּיָמִים אֱלוֹ הַנִּקְרָאִים "יָמֵי שׁוּבְבֵי"ם", שְׁמַתְחִילִים
 לְקַרֵּא אֶת פְּרֻשַׁת שְׁמוֹת, בּוּדַי יִמְחַל לוֹ הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, אִם יַעֲשֶׂה תַשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְיִתְחַרֵּט
 חֲרָטָה גְּמוּרָה, וְיִקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ לֹא לַעֲשׂוֹת עוֹד אֶת
 מַעֲשָׂיו הַמְּגִנִּים, אִז "וְשָׁב וּרְפָא לוֹ" (יִשְׁעִיָּה ו, י).

וְזֶה מֵה שְׁמֵת־חִילִים לְקָרוֹת בְּ"יָמֵי שׁוֹבְבֵי"ם":
 "וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרֵימָה" וְגו', כִּי
 עָקַר כָּל הַגְּלִיּוֹת וּבִפְרָט גְּלוֹת מִצְרַיִם הוּא מִחַמַּת
 פָּגַם הַדַּעַת שְׁפָגַם אָדָם הָרָאשׁוֹן, עַל-יַדֵּי שְׁחַמָּם אֶת
 עֲצָמוֹ וְהוֹצִיא זֶרַע לְבִטְלָה, שְׁמִשָּׁם נִמְשְׁכוּ נְשָׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל אֶל תּוֹךְ מִצְרַיִם כְּדֵי לְזָכוֹת לְתַקּוּן, וְעַל-כֵּן
 גָּזְרוּ הַמִּצְרַיִם עַל הַבְּנִיִּים דִּיקָא לְהַשְׁלִיכָם לַמַּיִם,
 וְיִשְׂרָאֵל צָעֲקוּ אֶל ה', שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נוֹלְדוּ הַמַּחֲזִין
 וְנִתְגַּלָּה מֹשֶׁה — שֶׁהוּא הַדַּעַת, וּבָא מִמִּדְיָן וּגְאָלָם.
 כִּי הַמִּצְרַיִם רָצוּ לְהַעֲלִים הַמַּחֲזִין, חֶס וְשָׁלוֹם, וְעַל-כֵּן
 גָּזְרוּ עַל הַבְּנִיִּים, שְׁעַל יָדָם מִמְּשִׁיכֵין הַמַּחֲזִין מְדוֹר
 לְדוֹר, שְׁבִשְׁבִיל זֶה צְרִיכִין לְהַשְׁאִיר אַחֲרָיו בְּנִיִּים
 בְּעוֹלָם. וְהָעָקָר הוּא בְּנִיִּים זְכָרִים, שֶׁהֵם סוּד דַּעַת
 מִיִּשְׁב, כִּי עָקַר הַדַּעַת נִמְשָׁךְ עַל-יַדֵּי הַזְּכָרִים, וְעַל-כֵּן
 נִתְחַכְּמוּ הַמִּצְרַיִם לְהַמִּיתָם וּלְהַשְׁלִיכָם לַמַּיִם, כִּי שָׁם
 בַּמַּיִם הוּא תַעֲלוֹמוֹת הַמַּחֲזִין, כִּי מִשָּׁם מוֹצִיאִין
 הַמַּחֲזִין עַל-יַדֵּי צָעֲקָה, שֶׁהֵם סוּד ז' קוֹלוֹת שְׁאָמַר
 דָּוִד עַל הַמַּיִם; כִּי הַמַּיִם סוּד דַּעַת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב
 (יִשְׁעִיָּה י"א, ט) "וּמְלֶאכֶה הָאָרֶץ דַּעַת אֶת הַיָּם" הַכַּמִּים
 לַיָּם מְכַסִּים". וְהַמִּצְרַיִם רָצוּ מֵהַפֶּךְ אֶל הַפֶּךְ —
 לְהַעֲלִים הַמַּחֲזִין עַל-יַדֵּי הַשְׁלֵכַת הַבְּנִיִּים אֶל הַמַּיִם
 שְׁיָמוּתוֹ שָׁם, חֶס וְשָׁלוֹם, וְיִתְעַלְמוּ הַמַּחֲזִין חֶס

וְשָׁלוֹם. וְיִשְׂרָאֵל עָשׂוּ אֶת שְׁלָהֶם וְתַפְסוּ אֲמָנוֹת
 אֲבוֹתָם — "וַיִּצְעֲקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה'"; כִּי זֶה עֲקַר
 הַתְּקוּן שֶׁל הַגָּלוּת וְשֶׁל כָּל הַצָּרוֹת, שְׁכָלָם נִמְשָׁכִין
 מִחֲסֵרוֹן הַדַּעַת — עַל-יְדֵי שְׁנֵת־עֲלָמוֹ הַמִּחִין. וְזֶה
 הַגָּלוּת הָאָרֶץ וְהָאֲחֵרוֹן הַפָּר הַזֶּה, שֶׁהַכֹּל נִמְשָׁךְ
 מִחֲסֵרוֹן הַדַּעַת, מִתַּעֲלוּמוֹת הַמִּחִין דְּקַדְשָׁה, וּבְשִׁבִיל
 זֶה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שׁוֹלַח צָרוֹת מְצָרוֹת מְשֻׁנוֹת, רַחֲמָנָא
 לְצַלָּן, בְּכָל־ל וּבְכָפֶרֶטִיּוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, הַכֹּל כְּדִי
 שְׁיִצְעַק הָאָדָם אֶל הַשֵּׁם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יוֹלִיד הַמִּחִין
 מִתַּעֲלוּמוֹתָן כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתּוֹ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה
 הַגְּאֻלָּה, שְׁנִקְרָאת לִידָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (יִשְׁעִיָּה סו, ח):
 "כִּי חָלָה גַם יִלְדָה צִיּוֹן אֶת בְּנֵיהָ"; כִּי עֲתָה בְּסוֹף
 הַגָּלוּת, הוּא בְּסוֹד (מְלָכִים ב יט, ג): "כִּי בָאוּ בָנִים עַד
 מִשְׁבֵּר, וְכַח אֵין לְלִידָה". וְלִזֶּה צָרִיכִין צְעָקָה,
 שְׁיִצְעַק כָּל אֶחָד כְּפִי מֵה שְׁיִוָּדַע חֲסֵרוֹן דַּעַתּוֹ שֶׁהוּא
 רַחוּק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וּמִהַתּוֹרָה כָּל-כָּף, וְכָל הַצְּעָקוֹת
 שְׁצוֹעֲקִין יִשְׂרָאֵל הֵנָּם בְּמָקוֹם צְעָקַת הַשְּׁכִינָה, וְעַל-
 יְדֵי-זֶה מוֹלֶדֶת הַמִּחִין, שְׁבִזָּה תְּלוּיָה הַגְּאֻלָּה; כִּי עֲקַר
 הַגְּאֻלָּה הָרֵאשׁוֹנָה מִמְצָרִים וְכֵן הַגְּאֻלָּה הָאֲחֵרוֹנָה
 שְׁאָנוּ מְקוּיִם וּמְצַפִּים אֵלֶיהָ בְּכָל יוֹם, עֲקַר כָּל
 הַגְּאֻלוֹת הֵם עַל-יְדֵי מִשָּׁה שֶׁהוּא הַדַּעַת, כִּי מֵה
 שְׁהִיָּה הוּא שְׁהִיָּה כִּידוּעַ, שֶׁהוּא סוֹד הַצְּדִיק שְׁבְכָל

דֹּר וְדֹר שֶׁהוּא נִקְרָא מִשָּׁה, שֶׁעַל יְדוֹ עָקַר הַמְּשַׁכֵּת
 הַדַּעַת בְּכָל דֹּר וְדֹר. אָבֵל מַחֲמַת קִלְקוּל הַדִּוְרוֹת
 נִתְעַלְמִין הַמַּחֲזִין, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְעַלְמִים וְנִסְתָּר הַדַּעַת
 שֶׁל הַצְּדִיק הָאֵמֶת בְּכַמָּה הַסְּתָרוֹת שֶׁבְּתוֹךְ הַסְּתָרוֹת,
 וְאֶף-עַל-פִּי שֶׁהַדַּעַת לְפָנָי הָעֵינַיִם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵין
 רוֹאִים אוֹתוֹ מִרְבוּי הַהַסְּתָרוֹת וְהַהֶעְלָמוֹת, וְהָעָקָר
 עַל-יְדֵי עֵצֶם הַמַּחְלֵקֶת וְהַקְּטִיגוֹרִיָּה שֶׁבֵּין הַתְּלַמִּידֵי
 חֲכָמִים בְּעֵצְמָן, פִּי־דוּעַ כָּאֵב נִגַּע הַמְּסֻפָּחַת הַזֹּאת שֶׁל
 רְבוּי הַמַּחְלֵקֶת בְּכָל דֹּר וְדֹר, בְּפָרֵט עֲתָה בְּאַחֲרִית
 הַיָּמִים הָאֵלֶּה, שֶׁהַתְּגַבְרָה הַהַסְּתָרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסְּתָרָה
 מְאֹד מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ל"א, יח): "וְאִנֹּכִי הַסְּתָר
 אֲסִתִּיר פָּנָי בַּיּוֹם הַהוּא עַל כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה, כִּי
 פָּנָה אֶל אֱלֹהִים אַחֲרָיִם", שֶׁנֶּאֱמַר עַל אַחֲרִית הַיָּמִים
 הָאֵלֶּה. וְכָל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַמְּבוּכוֹת שֶׁקָּשָׁה לְכָל אֶחָד עַל
 צְדִיקֵי אֵמֶת וְכֹשְׁרֵי הַדֹּר, הַכֹּל נִמְשָׁךְ מִתְעַלּוּמוֹת
 הַמַּחֲזִין וְהַמְּקִיפִין, שֶׁאֵינּוּ זוֹכֵה לְהַשְׁיֵגֶם, וְשֵׁם עָקָר
 בְּחִירָתוֹ; כִּי עָקָר הַבְּחִירָה עַל-יְדֵי שֶׁאֵין מְבִינִים תְּכֵף
 הַקְּשִׁיּוֹת וְהַמְּבוּכוֹת, כִּי יֵשׁ קְשִׁיּוֹת וְמְבוּכוֹת שֶׁאֵי
 אֶפְשָׁר לְהַשְׁיֵגֶם כָּל יְמֵי חַיָּיו כְּמוֹ הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה,
 כִּי אִם הָיָה מְשִׁיגֶם, הָיָה יוֹצֵא מִגֶּדֶר אֲנוּשֵׁי וְהָיָה
 מִתְבַּטֵּל הַבְּחִירָה וְכוּ', כְּמוֹבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל
 (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ"א); אָבֵל גַּם הַקְּשִׁיּוֹת

שְׁאֶפְשֶׁר לְאָנוּשֵׁי לְהַשִּׁיג, וְדַהֲיֵנוּ הַמְקִיפִים, שְׁאֶפְשֶׁר
 לְהֵאָדָם לְהַמְשִׁיכָם לְפָנִימִיּוֹת שְׂכָלוֹ, גַּם הֵם אֵי
 אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג וּלְהִבִּין בְּנִקְלָה, וְצָרִיכִים לְזֶה כַּמָּה
 יְגִיעוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וְהַעֲקָר עַל-יְדֵי לְצַעֲקַת אֵל
 הַשֵּׁם הַרְבֵּה — בֵּין בְּתוֹרָה בֵּין בְּתַפְלָה, וּלְקַדְשׁ
 שְׁבַעַת הַנִּירוֹת: הָעֵינַיִם, הָאָזְנַיִם, הַחֻטָּם וְהַפֶּה, וְכָל
 אֶחָד כְּפִי רְחוּקוֹ מִזֶּה בְּפֶרֶט מְקַדְשֵׁת שְׁבַעַת הַנִּירוֹת,
 כְּמוֹ שְׂיֹדֵעַ כָּל אֶחָד בְּעֶצְמוֹ, כְּמוֹ-כֵן הוּא רְחוּק
 מִדַּעַת אֲמִתִּי, וְעַל-כֵּן נוֹפְלִים לוֹ קְשִׁיּוֹת וּמְבוֹכוֹת
 הַרְבֵּה עַל הַדַּעַת הָאֲמִתִּי שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי וְאֲנָשָׁיו,
 שֶׁהֵם עֲקָר הַדַּעַת וְהַמַּחֲזִין, וּבְזֶה תְּלוּיָהּ כָּל בְּחִינָתוֹ.
 וּמִי שֶׁחָפֵץ בְּאֲמִתִּי לְאֲמִתּוֹ יִצַּעֲקַת הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 וַיִּפְשֶׁשׁ בְּמַעֲשָׂיו, וּבְפֶרֶט בְּקַדְשֵׁת שְׁבַעַת הַנִּירוֹת:
 הָעֵינַיִם, הָאָזְנַיִם, הַחֻטָּם, וְהַפֶּה, אֵיךְ הוּא אוֹחֵז בָּהֶם,
 וְאֵז יָבִין הָאֲמִתִּי לְאֲמִתּוֹ, וְעַל-כֵּן-פָּנִים יִנְצַל שְׂבוּדָאֵי
 לֹא יִהְיֶה עוֹד מִתְנַגֵּד וְחוֹלֵק עַל הָאֲמִתִּי לְאֲמִתּוֹ, כִּי
 יָבִין חֲסָרוֹנוֹ כַּמָּה הוּא רְחוּק מִדַּעַת אֲמִתִּי, עַל-יְדֵי
 שְׁלֹא קָדַשׁ שְׁבַעַת הַנִּירוֹת כְּרֵאוֹי, שֶׁהֵם: הָעֵינַיִם,
 הָאָזְנַיִם, הַחֻטָּם וְהַפֶּה.

וְלָכֵן, בְּנֵי הַיְקָרִים, מֵאַחַר שֶׁכָּבַר עָבַר עֲלֵיכֶם
 בְּחִינָתְכֶם מֵהַ שְׁעָבַר, וְנִכְשַׁלְתֶּם בְּעוֹן הַחֲמוּר הַמְגִנָּה

הִזָּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, רְאוּ לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמְכֶם
עִם צַדִּיקֵי וְחַכְמֵי הַדּוֹר, וְתִבְרַחוּ מִכָּל אֵלֶּה הַלְּצִים
הַמְתַּלּוֹצְצִים מִצַּדִּיקִים אֲמֵתִיִּים, כִּי עַקֵּר תִּקְוֹן
הַבְּרִית, הוּא רַק עַל-יְדֵי הַחֲכָמִים הָאֲמֵתִיִּים, צַדִּיקֵי
הַדּוֹר, הַמְחַזְקִים וּמְעוֹדְדִים וּמְשַׁמְּחִים אֶת נְשָׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, וּמְחַדִּירִים בָּהֶם אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ
יְתִבְרֶךָ, וְעוֹזְרִים לָהֶם לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת שְׁבַעַת
הַנְּרוֹת: הָעֵינַיִם, הָאָזְנַיִם, הַחֻטָּם וְהַפֶּה. וְדִיקָא עַל-
יְדֵי צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים כְּאֵלוֹ, גַּם אַתֶּם יְכוּלִים לְתַקֵּן
אֶת מַעֲשֵׂיכֶם הָרָעִים, אִם לֹא תִיַּאֲשׁוּ עֲצֻמְכֶם בְּשׁוֹם
פָּנִים וְאַפֵּן, וְלֹא תֵלְכוּ אַחַר הַלְּצִים הַמְתַּלּוֹצְצִים
מִצַּדִּיקֵי אֲמֵת; כִּי כָּל זֶה תִּקְחוּ בְיַדְיְכֶם, שְׁכָל אֱלוֹ
הַמְדַבְּרִים בְּגִאָוָה עָתֵק וּבוֹז עַל צַדִּיקֵי אֲמֵת, בּוֹדֵאֵי
הֵם פְּגוּמִים מְאֹד בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצָאת זֶרַע
לְבִטְלָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּלְּבַל מַחֲם וְדַעְתָּם. וְלִכֵּן
חוּסוּ וְחַמְלוּ עַל נַפְשׁוֹתֵיכֶם וְתַחֲזִיקוּ אֶת עֲצֻמְכֶם
אֶצֶּל צַדִּיקֵי הָאֲמֵת שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, וְתַתְּמִידוּ
בְּסִפְרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים, הַמְּגַלִּים אוֹר זִיו שְׁכִינַת עֲזוֹ
יְתִבְרֶךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִפְתַּח לְבַבְכֶם וְדַעְתְּכֶם לְהַבִּין
וּלְהַשְׁכִּיל גַּם-כֵּן בְּהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת, וְתִזְכּוּ גַם-כֵּן לְצַעֵק
הַרְבֵּה אֵלָיו יְתִבְרֶךָ בְּתַפְלָה וּבִקְשָׁה תַחֲנוּת, וְדוּיִים
וּפְיוּסִים, לְפָיִס אוֹתוֹ יְתִבְרֶךָ, וּלְהַתְּוֹדוֹת לְפָנָיו

וּלְהִתְחַרֵּט עַל מַעֲשֵׂיכֶם הָרָעִים, וּלְקַבֵּל קַבְּלָה
 אֲמִתִּית לֹא לַחֲזוֹר עוֹד אֶל עֲוֹנוֹת וַחֲטָאִים הַמְּגִנִּים
 שְׁעַשִּׂיתֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה וְשָׁב וּרְפָא לָכֶם, וְתִזְכּוּ
 שְׁיִמָּחְלוּ לָכֶם כָּל עֲוֹנוֹתֵיכֶם, וְהַכֹּל יִתְבַטֵּל לְגַמְרֵי;
 כִּי כִשְׂאָדָם חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ,
 וּבִפְרֹט בְּיָמִים אֵלֶּה "יְמֵי שׁוֹבְבֵי"ם", הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא מְקַבֵּל אֶת תְּשׁוּבָתוֹ וּמוֹחֵל לוֹ עַל הַכֹּל; אֲשֶׁר־
 מִי שְׁאִינוֹ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ כָּלֵל אֶלָּא שֶׁם לְבָבוֹ אֵל
 דְּבָרֵינוּ אֵלּוּ, וּמְקַיְמָם בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת, וְאִז טוֹב
 לוֹ בְּזֶה וּבְבָא לְנִצַּח נְצָחִים.

תָּם וְנִשְׁלָם, שָׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

מִכְתָּב מְעַתָּק מִסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ שׁו"ת "אֲשֶׁר בַּנֶּחֱל"

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת ה'תשל"ז.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל הָאֲבִירֵךְ
 הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנֶּחֱל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
 זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוֹ יְאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה היום נכנסים ימי השובבי"ם, אשר מובא בדברי האריז"ל, שימים אלו מסגלים לתקן פגם הברית של קרי והוצאת זרע לבטלה, והם ארבעים יום, שבהם קוראים את הפרשיות: ש'מות, ו'ארא, ב'א, ב'שלח, י'תרו, מ'שפטים; ובהם מספר על גלות מצרים, שעם ישראל עברו במצרים גלות קשה מאד, ונזדככו בכור הברזל, וכן מיציאת מצרים וקריעת ים סוף וקבלת התורה. וידוע אשר הקריאה מעוררת את הזמן, הינו בכל שנה ושנה פשקוראים את כל ענין גלות מצרים ויציאת מצרים וקריעת ים סוף וקבלת התורה, נתעוררים ההארות האלו מחדש. ועל-כן ימים אלו מסגלים מאד לתקן את העון החמור הזה.

והנה שמעתי מאנשי שלומנו היקרים הנהגה, שפעם בשבוע לא לאכל דבר מן החי, וזה עשו במקום תענית, כי אין בלחנו להתענות, אבל כפי שקבלתי מאנשי שלומנו, שבמים אלו הרבו מאד בתפלה ובקשה, וידוע שמהרנ"ת ז"ל היה לו שעור לומר בכל יום "יום תהלים", כדי לסיים בכל שבוע

את ספר התהלים, אף שלש פעמים בשנה היה רגיל לומר פעמים את היום, כְּדִי לְסַיֵּם פְּעָמִים בַּשָּׁבוּעַ את כל ספר התהלים כְּמִנְיַן 'כפר', וְהֵם: יְמֵי אֱלוֹל, וימי שובבי"ם, וימי הספירה. ועל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמִּקְבֵּל אֶת הַהֲנָהָה הַזֹּאת, כִּי לֹא כָּל אֶחָד יְכוּל לְהִתְעַנּוֹת וְלֹא כָּל אֶחָד יְכוּל לְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ בְּסִגּוּפִים. וְכֵן הִרְבּוּ בַּשָּׁבוּעוֹת אֵלֹהֵי יְמֵי הַשׁוֹבְבִי"ם בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, וְהַתְּוִהוּ עַל עֲוֹנוֹם בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה; כִּי עֲקָר הַתְּשׁוּבָה הוּא וְהִיא דְבָרִים, לְהַתְּוִדוֹת אֵלֶיךָ יְתִבְרַךְ, כִּי עַל-יְדֵי וְהִיא דְבָרִים שְׂאֵדָם מִתְּוִדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה יוֹצֵאִים הָעֲוֹנוֹת מֵעֲצָמוֹ, כַּמּוּבָא בְּדְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'). וּבְאַמֶּת חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (סִנְהֵדְרִין מַג'): כָּל הַזּוֹכֵחַ אֶת יִצְרוֹ וּמִתְּוִדָה עָלָיו, מַעֲלָה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאֵלֹהֵי כְּבוֹדוֹ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשָׁנֵי עוֹלָמִים; הֵינּוּ כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר עַל הָאָדָם יִצְרוֹ הָרַע בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטָּלָה וְהִרְהוּרִים רָעִים, וְהוּא מִתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ, וְאִינוּ חוֹטֵא, אֲלֵא עוֹד מִתְּוִדָה עַל מַה שֶּׁעָשָׂה פְּעַם, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְחַבֵּר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה לְעוֹלָם הַבָּא; כִּי עֲקָר הַתְּשׁוּבָה הוּא חֲרָטָה עַל הָעָבֵר וְקַבְלָה עַל לְהַבָּא, וְלְהַתְּוִדוֹת אֵלֶיךָ יְתִבְרַךְ, וְכַמְּאָמְרָם ז"ל (תּוֹרַת

כְּהַנִּים בְּחֻקְתִּי), שְׁמִיד שְׁמֵתוּדִים עַל עֲוֹנוֹתֵיהֶם, מִיַּד
אֲנִי חוֹזֵר וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם; כִּי אֶצְלוּ יִתְבַּרְךָ מְאֹד מְאֹד
חֹשֵׁב הַיְהוּדִי דְבָרִים שְׁאֵדָם מִתּוּדָה לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ.

וְהִנֵּה בְּעֵינַי תְּקוּנֵי הַבְּרִית, שְׁאַתָּה רוֹצֵה
שְׂיִכְתְּבוּ לָךְ, הֲלֹא סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל לְפָנֶיךָ, וּמָה שֶׁיֵּךְ
לְהוֹסִיף אוֹ לְגַרֵעַ, כָּל מָה שֶׁצָּוָה רַבְּנוּ ז"ל לְתִקּוּן
הַבְּרִית, צְרִיכִים לְקַיֵּם בְּתִמְיָמוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה.
עִם כָּל זֹאת אֶמְרָתִי לְרָשָׁם לָךְ כַּמָּה יְסוּדוֹת, שְׁמֵאֵד
מְאֹד מְכַרְחִים לְקַיֵּם מִי שֶׁנִּפְגַּם בַּפְּגָם הַבְּרִית,
רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן.

רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד עַל טְבִילַת מְקוּנָה, וְאָמַר
בְּעֵינַי תְּקוּן הַבְּרִית: "דָּאס עֲרֵשְׁטֵעַ אִיז מְקוּנָה"
[הַדְּבָר הָרִאשׁוֹן זֶה טְבִילַת מְקוּנָה], וְאַחֲרֵי כֵן שְׂיֵאמַר
אֶת ה'תְּקוּן הַכֶּלְלִי', שֶׁהֵם עֲשָׂרָה מִזְמוּרֵי תְהִלִּים,
שֶׁגָּלָה רַבְּנוּ ז"ל בְּשִׁבְלֵי תְּקוּן הַבְּרִית. וְזֶה צְרִיכִים
לְקַיֵּם כָּל יְמֵי חַיָּו. מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית, עַל-יְדֵי
עוֹן קָרִי וְהוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, עָלָיו
לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ כָּל יְמֵי חַיָּו, וּלְבַל יַחְסֹר לוֹ יוֹם
אֶחָד בְּלִי טְבִילַת מְקוּנָה, וְכֵן יֵאמַר אֶת ה'תְּקוּן
הַכֶּלְלִי', שֶׁהֵם עֲשָׂרָה מִזְמוּרֵי תְהִלִּים, שֶׁגָּלָה רַבְּנוּ

ז"ל לתקון פגם הברית. ורבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על דבר זה, ובודאי מי שזוכה להיות אצל ציון רבנו ז"ל, ואומר שם את העשרה מזמורי תהלים — אין למעלה מזה, כי רבנו ז"ל הבטיחנו עם שני עדים נאמנים, אשר מי שיבוא על ציונו הקדוש, ויתן פרוטה לצדקה בעבורו, ויאמר עשרה מזמורי תהלים האלו, אפלו אם עצמו וגבהו פשעיו, הקדוש-ברוך-הוא ימחל לו; על-כן מי שחטא ופגם בחטא המגנה הזה, יעשה כל מיני פעלות שבכולם, להיות על-כל-פנים פעם אחת בחייו אצל ציון רבנו ז"ל, ויאמר שם את העשרה מזמורי תהלים, כי אם יש הבטחה מצדיק גדול וקדוש כזה — אשרי מי שמקים זאת.

יסוד גדול בשמירת הברית הוא קדשת העינים, שאדם ישמר על עיניו, לא להסתכל על שום דבר המביא לידי הרהורים רעים, כי העין רואה והלב חומד וכלי המעשה גומרים, ועל-כן צריכים לשמר מאד על העינים, וזה יסוד גדול בשמירת הברית. ונחמינו הקדושים אמרו (סנהדרין מה.): אין יצר הרע שולט אלא במה שעיניו רואות; ועל-כן מי שרוצה

לזכות בשמירת הברית, עליו לשמר מאד את עיניו,
לא להסתכל במקומות המזהמים.

וכן על האדם לשמר מאד על אָזְנוֹ, לא
להשמיע בהם שום דבר רע, כמאמרם ו"ל (כתבות
ה.): אל תקרא אָזְנֶיךָ אֵלָא אָזְנֶיךָ, שאם ישמע אדם
דבר שאינו הגון, יניח אצבעו באָזְנוֹ.

וכן ישמר עצמו מאד מבעס ומקפידות, אשר
זה אבי-אבות הטמאה, עד שאמרו חכמינו
הקדושים (זהר בראשית כז:): כל הפועס כאלו עובד
עבודה זרה; ואמרו (נדרים כב.): כל הפועס כל מיני
גיהנום שולטין בו; ועל-כן צריכים להשמר מאד
מאד מבעס ומקפידות, אשר זה נובע מפגם הברית,
פגם הדעת.

ועל כלם — צריכים לשמר על דבור פיו,
כמאמרם ו"ל (ויקרא וכה, פרשה כד), ולא יראה בך
ערות דבר — ערות דבור; כי אדם צריך לשמר
מאד מאד על פיו לא לנבולו, ולא לדבר כל העולה
על רוחו, כי הדבור הורס את כל תיי האדם, ומביאו
לידי פגם הברית. וכמו שאמר רבנו ו"ל (לקוטי-

מוהר"ן, חלק א', סימן יט): ברית המעור תלוי בברית
הלשון, כפי שמקדש את דבורו, כן זוכה לקדשת
הברית.

כאשר האדם זוכה לקדש ולטהר את העינים,
האזנים, החוטם והפה, על-ידי-זה זוכה למחין
קדושים, והוא דבוק בחי החיים. ועל כל זה אדם
צריך לעבוד בימי שובבי"ם, ואז כבר יהיה מקדש
כל השנה.

אודות למודים ללמד בימים אלו, טוב לסיים
ששה סדרי משנה, וכן תקוני-זהר, ואם אפשר גם
אגדות חז"ל שב"עין יעקב"; אשרי מי שאינו
מטעה את עצמו כלל, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...